

A dark teal vertical bar on the left side of the page. A teal arrow-shaped banner points to the right from the bar, containing the text 'Januar 2025'.

Januar 2025

BILAG 1

Til Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn.

Analyse af beslutningsgrundlag for

- Møder i Byråd samt forligskreds, Koordinationsmøder ml. Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø
- Rådmandsmøder i Teknik og Miljø

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

Indledning

Dette dokument indeholder bilag til afrapporteringen af undersøgelsen af Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn. Bilagene omhandler en nærmere analyse af det af Aarhus Kommune udarbejdede beslutningsgrundlag vedr. havneudvidelsen i forbindelse med møder i (I) Byråd/forligskreds, (II) Rådmandmøder i Teknik og Miljø samt (III) Koordineringsmøder mellem Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø i Aarhus Kommune. Materialet er underinddelt i tre delbilag:

- Bilag a** Gennemgang af den kommunale sagsfremstilling for Byrådet og forligskreds af udvidelse af Aarhus Havn i forhold til de punkter, som Planklagenævnet træffer afgørelse om.
- Bilag b** Gennemgang af den kommunale sagsfremstilling til rådmanden for Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø i Aarhus Kommune (herefter MTM) vedrørende udvidelse af Aarhus Havn i forhold til de punkter, som Planklagenævnet træffer afgørelse om.
- Bilag c** Gennemgang af den kommunale sagsfremstilling i forbindelse med koordineringsmøder mellem Borgmesterens Afdeling (herefter BA) og MTM vedrørende udvidelse af Aarhus Havn i forhold til de punkter, som Planklagenævnet træffer afgørelse om.

BILAG A: Gennemgang af den kommunale sagsfremstilling af udvidelse af Aarhus Havn i relation til Planklagenævnets afgørelse

---

I det følgende gennemgås de sagsfremstillinger og indstillinger, som Aarhus Byråd har fået forelagt og forholdt sig til i perioden fra september 2018 til og med den endelige vedtagelse af forslag til lokalplan mm for havneudvidelsen i juni 2023. Gennemgangen omhandler udelukkende en vurdering af, hvordan de forskellige indstillinger mm forholder sig til de tre konkrete forhold, som førte til, at Planklagenævnet i maj 2024 ophævede lokalplansforslaget.

Gennemgangen er således bagud skuende. Med afsæt i Planklagenævnets afgørelse fra maj 2024 er det vurderet, hvorvidt syv tidligere beslutninger har omhandlet de tre konkrete forhold, som Planklagenævnet har lagt til grund for at ophæve lokalplansforslaget. De syv beslutninger udgør de centrale nedslag i det politiske forløb fra byrådets godkendelse af at sætte lokalplanprocessen i gang i september 2018 til og med den endelige vedtagelse af forslaget til lokalplan 1163 om udvidelse af Aarhus Havn i 2023.

Fokuspunktet er med andre ord de tre forhold som Planklagenævnet har lagt vægt på. Det rejser sig om følgende tre emner:

- A. Kommuneplantillægget er ikke i overensstemmelse med planlovens regler om udlæg af arealer til byzone.
- B. Kommunen har ikke godtgjort, at der er den fornødne særlige planlægningsmæssige og funktionelle begrundelse for kystnær lokalisering i forhold til den planlagte udvidelse af havnen.
- C. Miljøvurderingslovens minimumskrav til en miljørapport er ikke opfyldt, da afgrænsningen af miljørapporten ikke er i overensstemmelse med miljøvurderingsloven.

Gennemgangen baserer sig på selve indstillingerne og de beslutningsoplæg, som Byrådet har fået forelagt. Der er ved gennemgangen skelet til de bilag og de analyser, notater mm, som indstillingerne bygger på. Gennemgangen indeholder ikke en systematisk gennemgang af indholdet i de forskellige bilag mm. Bilagene er således vurderet på overskriftsniveau eventuelt suppleret med gennemgang af indholdsfortegnelser samt enkelte særligt afgørende afsnit.

De syv sagsfremstillinger vurderes i kronologisk rækkefølge. Ved hver sagsfremstilling er det vurderet med et "Ja" eller "Nej", hvorvidt den pågældende fremstilling har forholdt sig til eller berørt de tre emner i Planklagenævnets afgørelse. Endvidere er der tilknyttet forklarende noter om, hvor, hvordan og hvorfor vurderingen er begrundet. Noterne er nummeret forløbende fra nr. 1 til nr. 16.

Tabellen nedenfor summerer vurderingerne og angiver, hvilket led i beslutningsforløbet de forskellige vurderinger hører til.

Overordnet kan vurderingerne beskrives som følgende:

- A. Aarhus Kommune har ikke forholdt sig systematisk til denne problemstilling. Det fremgår dog af det materiale, som Byrådet behandler d. september 2018, at der skal rettes henvendelse til Erhvervsministeriet om den del af udvidelse, der vedrører søterritorium for at opnå godkendelse, da arealudlægget har en tidshorisont udover 12 år. Aarhus Kommune har i det efterfølgende materiale til Byrådet ikke forholdt sig yderligere til emnet.

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

- B. Aarhus Kommune har forholdt sig til behovet for udvidelse af havnen med afsæt i Aarhus Havns ønske om en udvidelse suppleret med yderligere arealbehovsanalyser og analyser af alternativer til udvidelser – herunder en mere effektiv udnyttelse af de eksisterende havnearealer. Materialet indeholder imidlertid ikke en gennemgang af de særlige planlægningsmæssige og funktionelle begrundelser for den kystnære lokalisering af den planlagte udvidelse af havnen inden for den forståelsesramme, som Planklagenævnet anvender.
- C. Miljøkonsekvensvurderingen i indstillingen om miljøvurdering af udvidelsen af Aarhus Havn (VVM-tilladelsen) indeholder en omfattende og umiddelbart vurderet meget grundig redegørelse for de mange miljømæssige problemstillinger, der knytter sig til projektet fra anlægsfasen, indtil udvidelsen er fuldt realiseret. Materialet er løbende blevet udvidet i emnemæssigt og indholdsmæssigt. Miljøvurderingen, der indgår i indstillingen om lokalplanen, indeholder ikke den samme omfattende redegørelse for de miljømæssige problemstillinger. Det er miljøvurderingen (og ikke miljøkonsekvensvurderingen) og afgrænsningen af miljøvurderingen, som Planklagenævnet forholder sig til i afgørelsen.

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

Oversigt over, hvordan indstillinger mm. til Aarhus Byråd i forløbet fra september 2018 til juni 2023 har forholdt sig til Planklagenævnets tre begrundelser for at ophæve lokalplansforslaget

	Udlæg af areal til byzone	Særlige plan og funktionelle begrundelser for kystnær lokalisering	Afgrænsning af miljørapport herunder anlægsfase henh. fuldt realiseret havn
September 2018: Byråd godkender igangsætning af planproces:	(Ja) - 1	(Nej) - 2	(Ja) - 3
November 2019: Byråd godkender debatfolder til forudgående offentlig høring for plan og miljøvurdering	Nej	Nej	Ja - 4
Oktober 2020: Opsamling på forudgående høring som grundlag for vedtagelse af lokalplan og kommuneplanstillæg:	Nej	Nej - 5	Ja - 6
December 2021: lokalplansforslag, tillæg til kommuneplan, miljørapport, miljøkonsekvensrapport, VVM-tilladelse mv. godkendes til offentlig fremlæggelse og høring	Nej - 7	Nej - 8	Ja - 9,10
Januar 2023: Opsamling af borgerinddragelse: Efter høringsfasen lukker (med ca. 1600-1700 svar) igangsættes i perioden maj 2022-januar 2023 en udvidet borgerproces med otte temamøder, to borgerkonferencer og borgerpanel.	Nej	(Ja) - 11	Ja - 12
Februar 2023: Politisk forlig om havneudvidelse:	Nej	(Ja) - 13	Ja - 14
Juni 2023: Vedtagelse af endeligt lokalplansforslag (1163), Kommuneplanstillæg (110), tillæg til spildevandsplan (3), besvarelse af høringssvar, vedtagelse af VVM-tilladelse	Nej	(Ja) - 15	Ja - 16

Byrådet behandlede den 12/10 2022 forslag om folkeafstemning om havneudvidelsen. Forslaget blev ikke nærmere begrundet og er derfor ikke relevant i denne sammenhæng. Forslaget blev ikke tiltrådt.

De enkelte beslutningsprocesser omtales i det følgende.

September 2018: Byråd godkender igangsætning af planproces

1. I indstillingen er det nævnt, at "... Da det ønskede arealudlæg har en tidshorisont ud over 12 år, skal det godkendes af Erhvervsministeriet" (derfor parentes om "Ja").
2. Venstres byrådsgruppe tog bl.a. "forbehold med henvisning til, at Aarhus Havn ikke i tilstrækkelig grad har fremsendt materiale, besvaret skriftlige spørgsmål, leveret

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

visualiseringer og i foretræde belyst behovet for en havneudvidelse, der overstiger det areal på 34 ha., der i kommuneplanen allerede er udlagt til fremtidige havnerelateret formål." Indstillingen er vedlagt "Masterplan Aarhus Havn", der overordnet redegør for behovet for at øge havnearealet.

3. Det fremgår af indstillingen i generelle vendinger, at "VVM-redegørelsen skal bl.a. dokumentere behovet for havneudvidelsen, ligesom de negative konsekvenser for bugtlandskabet og udsigten til Mols, trafikpåvirkninger, påvirkning af strømningsforhold, havmiljøet m.v. skal beskrives".

November 2019: Byråd godkender debatfolder til forudgående offentlig høring for plan og miljøvurdering

4. Det fremgår af indstillingen i generelle vendinger, at "...De miljømæssige konsekvenser af havneudvidelsen skal undersøges ved miljøvurdering af såvel planforslag som det konkrete projekt. Hovedemnerne forventes at blive påvirkningerne af landskabet, udsigtsforhold, rekreativ benyttelse af bugten, trafikken, strømningsforhold og havmiljøet. Miljøpåvirkningerne vil blive beskrevet, både hvad angår anlægs- og driftsfasen."

Oktober 2020: Opsamling på forudgående høring som grundlag for vedtagelse af lokalplan og kommuneplanstillæg

5. Det er gengivet i indstillingen, at mange høringssvar efterspurgte yderligere/bedre redegørelser for behovet for havneudvidelse. "Mange har det synspunkt, at Aarhus Havn ikke kan redegøre for behovet, og at mange virksomheder ikke er havnerelaterede og kan være andre steder. Nogle forudser store ændringer i transportbehov og -former, der gør en stor udvidelse unødigt." Det fremgår IKKE af indstillingen, hvordan denne kritik/efterspørgsel imødekommes i det videre arbejde.
6. På baggrund af kritiske høringssvar er det beskrevet summarisk i indstillingen, hvad miljøvurderingen skal indeholde: "I miljøvurdering af landdelen af havneudvidelsen, som Aarhus Kommune er myndighed for, foreslår Teknik og Miljø, at der bl.a. skal indgå en vurdering af Udvidelse af
  - trafik såvel på vej som bane
  - visuelle konsekvenser
  - støj og andre forureningsgener fra eks. trafik og anlægsarbejder samt risikoforhold
  - påvirkning af vandkvalitet fra jordtip til lettere forurenede jord
  - påvirkning af den rekreative anvendelse af naboområdet."

De fem hovedspørgsmål er oplyst mere uddybende i bilag 11 til indstillingen. Bilag 11 indeholder en detaljeret oversigt over de forskellige emner, der skal belyses herunder effekten i anlægsfasen og effekten ved en fuldt realiseret havn.

December 2021: lokalplansforslag, tillæg til kommuneplan, miljørapport, miljøkonsekvensrapport, VVM-tilladelse mv. godkendes til offentlig fremlæggelse og høring

Aarhus Byråd har samlet behandlet to indstillinger om henholdsvis Miljøvurdering af Aarhus Havn samt Forslag til lokalplan 1163 Udvidelse af Aarhus Havn med tilhørende kommuneplantillæg nr. 110. De to indstillinger er derfor gengivet i det følgende fra samme tidspunkt i december 2021.

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

7. Indstillingen med forslag om fremlæggelse af lokalplansforslag 1163 med tilhørende kommuneplanstillæg om udvidelse af Aarhus Havn indeholder ikke overvejelser om eller redegørelse for udlæg af arealer til byzone i forbindelse med indvinding af søareal til havnerelaterede formål. Selve lokalplansforslaget samt særligt afsnittet med "Tillæg nr. 110 til kommuneplan 2017 for Aarhus Kommune" indeholder heller ikke overvejelser om eller redegørelse for udlæg af arealer til byzone i forbindelse med indvinding af søareal til havnerelaterede formål.
8. Indstillingen med forslag om fremlæggelse af lokalplansforslag 1163 med tilhørende kommuneplanstillæg om udvidelse af Aarhus Havn indeholder ikke afsnit, der godtgør, at der er en særlig planlægningsmæssig og funktionel begrundelse for kystnær lokalisering af den planlagte udvidelse.
9. Indstillingen om vedtagelse af forslag til lokalplan 1163 udvidelse af Aarhus Havn er vedlagt en miljørapport, der blandt andet henviser til den mere omfattende miljøkonsekvensrapport (se næste punkt). Det fremgår af bilaget med miljørapporten at... "Miljørapporten kan dog læses selvstændigt og skal give myndighederne et godt beslutningsgrundlag, inden det skal afgøres, om planerne skal vedtages". Miljørapporten beskriver ikke anlægsfasen og driftsfasen når forslaget til havn er fuldt realiseret. Endvidere er bilag 1 med "Afgrænsning af miljørapporten" ikke som angivet vedlagt som bilag til miljørapporten.
10. Indstillingen med miljøvurderingen af udvidelse af Aarhus Havn er kortfattet og beskriver ikke de forskellige emner. Indstillingen er vedlagt et omfattende bilagsmateriale herunder en miljøkonsekvensrapport fra COWI, som Aarhus Havn har fået udført. Det fremgår af indstillingen, at Aarhus Kommune og Trafikstyrelsen samlet har gennemgået materialet og finder det retvisende ift. miljøvurderingsreglerne. COWIs miljøvurdering består som nævnt af en omfattende miljøkonsekvensrapport, herunder underafsnit om konsekvenser i anlægsfasen henholdsvis driftsfasen i alle afsnit.

Januar 2023: Efter høringsfasen lukker (med ca. 1600-1700 svar) igangsættes i perioden maj 2022-januar 2023 en udvidet borgerproces med 8 temamøder, 2 borgerkonferencer og borgerpanel. Den 26. januar 2023 sender Borgmesterens Afdeling en "Samlet opsamling af borgerinddragelsessporet" til medlemmerne af Aarhus Byråd

11. I forbindelse med den udvidede borgerproces blev der udarbejdet en analyse af behovet for en udvidelse af Rambøll i august 2022. Denne rapport samt reaktionerne på rapporten fra den udvidede borgerproces er blandt andre emner sammenfattet i notatet af 26. januar 2023 til byrådet. Rambølls rapport "Aarhus Havn Arealbehovsanalyse" beskriver det fremtidige arealbehov på et aggregeret niveau i tre forskellige scenarier. Rapporten blev i januar 2023 suppleret med en rapport fra HBS Economics, der belyste fire alternativer til udvidelsen af Aarhus Havn. Et af alternativerne hedder "Bedre udnyttelse af eksisterende arealer". Materialet indeholder således analyser og overvejelser i relation til arealbehovet. Materialet indeholder imidlertid ikke en gennemgang af de særlige planlægningsmæssige og funktionelle begrundelser for den kystnære lokalisering af den planlagte udvidelse af havnen inden for den forståelsesramme, som Planklagenævnet anvender (derfor parentes om "Ja").
12. I løbet af den udvidede borgerproces blev der rejst en lang række supplerende spørgsmål og kommentarer til de miljømæssige konsekvenser ved en udvidelse af Aarhus Havn. Mange af disse spørgsmål og kommentarer vedrører de miljømæssige konsekvenser af anlægsfasen

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

henholdsvis driftsfasen ved en fuldt realiseret havneudvidelse. Der er udarbejdet et omfattende materiale, der forholder sig til disse emner i form af supplerende analyser, forklarende notater mm.

Februar 2023: Politisk forlig om havneudvidelse

13. Forliget indeholder overvejelser om og beslutninger i relation til et reduceret arealbehov. Forliget indeholder imidlertid ikke en gennemgang af de særlige planlægningsmæssige og funktionelle begrundelser for den kystnære lokalisering af den planlagte udvidelse af havnen indenfor den forståelsesramme, som Planklagenævnet anvender (derfor parentes om "Ja").
14. Forliget bygger på de miljøvurderinger, der er udført under vejs samt en 3. parts kvalitetssikring af miljøkonsekvensvurderingen. Der er fx gennemført analyser af COWI af CO2 i anlægsfasen som supplement til den oprindelige miljøkonsekvensrapport samt en lang række analyser og redegørelser om forskellige miljøeffekter af udvidelsen.

Juni 2023: Vedtagelse af endeligt lokalplansforslag (1163), Kommuneplanstillæg (110), tillæg til spildevandsplan (3), besvarelse af høringssvar, vedtagelse af VVM-tilladelse

Aarhus Byråd har samlet behandlet to indstillinger om henholdsvis Miljøvurdering af udvidelse af Aarhus Havn samt Lokalplan 1163 Udvidelse af Aarhus Havn til endelig vedtagelse. De to indstillinger er derfor gengivet i det følgende fra samme tidspunkt i juni 2023.

15. Det endelige forslag til lokalplansforslag indeholder overvejelser om arealforbruget ved den foreslåede havneudvidelse. Aarhus Havn ansøgte oprindelig om en udvidelse på i alt ca. 140 ha. I det endelige forslag til lokalplan udgør udvidelsen i søterritoriet ca. 84 ha. Det fremgår endvidere af indstillingen med tilhørende bemærkninger og beslutninger fra byrådets behandling af sagen, at Aarhus Havn skal arbejde for at effektivisere arealforbruget samt ved fremtidige genudlejning af arealer være særligt opmærksom på effektiv udnyttelse af arealerne. Det endelige forslag til lokalplan samt indstillingen med miljøvurdering indeholder imidlertid ikke en gennemgang af de særlige planlægningsmæssige og funktionelle begrundelser for den kystnære lokalisering af den planlagte udvidelse af havnen inden for den forståelsesramme, som Planklagenævnet anvender (derfor parentes om "Ja").
16. Det endelige forslag til lokalplan er bl.a. vedlagt notat med en Miljørapport. Miljørapporten er forholdsvis kortfattet og indeholder en afgrænset antal emner, jf. Planklagenævnets afgørelse. Indstillingen med miljøvurderingen af udvidelsen af Aarhus Havn indeholder imidlertid et mere omfattende materiale herunder særligt den tidligere omtalte Miljøkonsekvens rapport fra 2021. Det samlede materiale indeholder endvidere en tematiseret redegørelse for, hvordan høringssvar mm er behandlet med brug af supplerende analyser og redegørelser.

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

BILAG B: Gennemgang af den kommunale sagsfremstilling til rådmanden for MTM vedrørende udvidelse af Aarhus Havn i relation til Planklagenævnets afgørelse

I det følgende gennemgås de sagsfremstillinger og indstillinger, som rådmanden for MTM i følge det oplyste har fået forelagt og forholdt sig til i perioden fra april 2018 til og med den endelige vedtagelse af forslag til lokalplan mm for havneudvidelsen i juni 2023 i forbindelse med Rådmandsmøder. Gennemgangen omhandler udelukkende en vurdering af, hvordan de forskellige notater, sagsfremstillinger og indstillinger mm forholder sig til de tre konkrete forhold, som førte til, at Planklagenævnet i maj 2024 ophævede lokalplansforslaget.

Gennemgangen er således bagud skuende. Med afsæt i planklagenævnets afgørelse fra maj 2024 er det vurderet, hvorvidt fire tidligere forelæggelser har omhandlet de tre konkrete forhold, som Planklagenævnet har lagt til grund for at ophæve lokalplansforslaget. De fire forelæggelser/møder udgør de nedslag, som undersøgelsen har identificeret, hvor Rådmanden og den øvrige forvaltningsledelse, som deltager i møderne, involveres direkte i myndighedsprocessen – ud over Rådmandens deltagelse i den politiske behandling i Byråd, Teknisk Udvalg og forligskreds (se bilag a). Det vil sige deltagelse fra planprocessen sættes i gang i april 2018 til og med den endelige vedtagelse af forslaget til lokalplan 1163 om udvidelse af Aarhus Havn.

Fokuspunktet er med andre ord de tre forhold som Planklagenævnet har lagt vægt på. Det rejser sig om følgende tre emner:

- A. Kommuneplantillægget er ikke i overensstemmelse med planlovens regler om udlæg af arealer til byzone.
- B. Kommunen har ikke godtgjort, at der er den fornødne særlige planlægningsmæssige og funktionelle begrundelse for kystnær lokalisering i forhold til den planlagte udvidelse af havnen.
- C. Miljøvurderingslovens minimumskrav til en miljørapport er ikke opfyldt, da afgrænsningen af miljørapporten ikke er i overensstemmelse med miljøvurderingsloven.

Gennemgangen baserer sig på de notater og sagsfremstillinger, som rådmanden for MTM har fået forelagt samt evt. beslutningsreferater fra møderne.

De fire forelæggelser vurderes i kronologisk rækkefølge. Ved hver forelæggelse er det vurderet med et "Ja" eller "Nej", hvorvidt den pågældende fremstilling har forholdt sig til eller berørt de tre emner i Planklagenævnets afgørelse. Endvidere er der tilknyttet forklarende noter om, hvor, hvordan og hvorfor vurderingen er begrundet. Noterne er nummeret forløbende fra nr. 1 til nr. 10.

Tabellen nedenfor summerer vurderingerne og angiver, hvilket led i beslutningsforløbet de forskellige vurderinger hører til.

Overordnet kan vurderingerne beskrives som følgende:

- A. Beslutningsgrundlaget forholder sig til behovet for udvidelse af havnen med afsæt i Aarhus Havns ønske om en udvidelse. I forlængelse af den første offentlighedsfase indstilles der til Rådmanden samt godkendes af Rådmanden, at det indstilles til Byrådet, at der også belyses alternativer, når det kommer til omfanget af havneudvidelsen – herunder placering af

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

Ydermolen. Materialet indeholder imidlertid ikke en gennemgang af de særlige planlægningsmæssige og funktionelle begrundelser for den kystnære lokalisering af den planlagte udvidelse af havnen inden for den forståelsesramme, som Planklagenævnet anvender.

- B. Det fremgår af materialet, at der er fokus på behovet for udvidelse af havnen – herunder behov for belysninger af alternative udvidelser af yderhavnen. Materialet indeholder imidlertid ikke en gennemgang af de særlige planlægningsmæssige og funktionelle begrundelser for den kystnære lokalisering af den planlagte udvidelse af havnen inden for den forståelsesramme, som Planklagenævnet anvender.
- C. Materialet belyser, at der er tale om en kompleks miljøvurderingsproces med flere myndigheder involveret og en ambitiøs tidsplan fra bygherrens side, som skaber en række procesrisici. Materialet forholder sig ikke eksplicit til afgrænsningen af miljørapporten til plangrundlaget i forhold til den samlede miljøkonsekvensvurdering af projektet.

Oversigt over, hvordan forelæggelser for rådmanden for MTM i forløbet fra april 2018 til marts 2021 har forholdt sig til Planklagenævnets tre begrundelser for at ophæve lokalplansforslaget

	Udlæg af areal til byzone	Særlige plan og funktionelle begrundelser for kystnær lokalisering	Afgrænsning af miljørapport herunder anlægsfase henh. fuldt realiseret havn
Rådmandsmøde og efterfølgende indstilling: 24 april 2018: Udvidelse af Aarhus Havn – planlægning for Yderhavnen	(Ja) - 1	Nej - 2	Ja - 3
Rådmandsmøde 3. december 2019: Procesplan for myndighedsproces for yderhavnen	Nej - 4	Nej - 4	(Ja) - 5
Rådmandsmøde 5. maj 2020 Opsamling på 1. offentlighedsfase	(Nej) - 6	Nej - 7	Nej - 7
Rådmandsmøde og efterfølgende indstilling marts 2021: Indstilling om "Igangsættelse af lokalplan for Aarhus Havn, Yderhavn	(Nej) - 8	Nej - 9	(Ja) - 10

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

De enkelte forelæggelser omtales i det følgende.

April – juni 2018: Indstilling om opstart af plan- og miljøvurderingsproces for en havneudvidelse kaldet Yderhavnen

Det fremgår af kommunens dagsordenssystem, at sagen blev forelagt for Magistraten den 18. juni 2018. Det er oplyst, at sagen med indstillingen til byrådet forud for behandlingen i Magistraten har været forelagt den daværende rådmand ultimo april- primo maj 2018. Undersøgelsen har gennemgået udkast til indstilling samt mails mellem de forskellige kommunale aktører vedrørende rådmandsmødet og udarbejdelsen af indstillingen. Der er i dette materiale omtalt følgende forhold i forhold til punkt A-C

1. Ift. A) er det i indstillingen det nævnt, at "...Da det ønskede arealudlæg har en tidshorisont ud over 12 år, skal det godkendes af Erhvervsministeriet" (derfor parentes om "Ja").
2. Ift. B) Emnet er ikke adresseret i materialet.
3. Ift. C) Det fremgår af indstillingen i generelle vendinger, at "VVM-redegørelsen skal bl.a. dokumentere behovet for havneudvidelsen, ligesom de negative konsekvenser for bugtlandskabet og udsigten til Mols, trafikpåvirkninger, påvirkning af strømningsforhold, havmiljøet m.v. skal beskrives". Derudover er det i forklædet til indstillingen beskrevet, at der er tale om en kompleks myndighedsvaretagelse på grund af de flere statslige myndigheder. Materialet forholder sig dog primært kompleksiteten relateret til miljøkonsekvensvurdering af projektet og ikke miljøvurdering relateret til udarbejdelsen af plangrundlaget.

Rådmandsmøde den 3. december 2019: Lukket punkt 3: Tangkrogen og havneudvidelsen

Undersøgelsen har gennemgået referat og bilagsmateriale fra mødet. Mødet handlede om procesplan for varetagelsen af myndighedsprocessen for Aarhus Havn – herunder koordinering med projektet vedrørende Tangkrogen.

Der er i dette materiale omtalt følgende forhold i forhold til punkt A-C

4. Ift. A og B) Emnerne er ikke adresseret i materialet.
5. Ift. C) Materialet til mødet omtaler proces for miljøkonsekvensvurdering, herunder afgræsning samt den miljørapport, som der skal udarbejdes ifm. plangrundlaget. Men selve afgræsningen er ikke nærmere omtalt (derfor parentes om "Ja").

Rådmandsmøde den 5. maj 2020: Emne: Lukket punkt 3: udvidelse af Aarhus Havn (Yderhavnen) – opsamling på 1. offentlighedsfase

Undersøgelsen har gennemgået referat og bilagsmateriale fra mødet. Mødet handlede om opsamling på høringssvar fra den 1. offentlighedsfase.

Der er i dette materiale omtalt følgende forhold i forhold til punkt A-C

6. Ift. A) er det ikke direkte adresseret i materialet til mødet, herunder referatet fra mødet. Det fremgår af materialet, herunder referatet, at størrelsen på udvidelsen bliver drøftet – herunder inddelingen i forskellige etaper og en alternativ linjeføring af ydermolen. Men drøftelserne relaterer sig ikke direkte til A-C (derfor parentes om "Nej").
7. Ift. B og C) Emnerne er ikke adresseret i materialet.

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

Rådmandsmøde d. 23. marts 2021: Lukket Punkt 6: Igangsætning af udvidelse af Aarhus Havn, yderhavnen Indstilling om "Igangsættelse af lokalplan for udvidelse af Aarhus Havn, Yderhavn"

Der er udarbejdet sagsfremstilling til rådmandsmødet den 23. marts 2021 med forslag om at sætte lokalplan-arbejdet i gang. Notatet redegør for baggrunden for ønsket om en lokalplan og beskriver bl.a. høringssvar fra den forudgående offentlige høring. Der fremgår af et beslutningsreferat fra mødet, at indstillingen blev godkendt med nogle få bemærkninger ift. andre emner.

Der er i dette materiale omtalt følgende forhold i forhold til punkt A-C

8. Ift. A) Det fremgår af materialet, at der skal udarbejdes kommuneplantillæg, da området ligger på søterritorium og dermed uden for de gældende kommuneplanrammer. Det fremgår ikke af notatet, hvordan udlægget af areal på søterritorium til byzone skal håndteres. Det fremgår heller ikke, hvordan bestemmelsen om begrundelse for kystnær placering skal håndteres (derfor parentes omkring "Nej").
9. Ift. B) Emnet er ikke adresseret i materialet.
10. Ift. C) Det fremgår af materialet, at lokalplanen skal miljøvurderes, og at der samtidig skal udarbejdes en VVM-redegørelse. Det fremgår også af notatet, at der er udarbejdet miljøkonsekvensvurdering af udvidelsen samt, at der foreligger en række tekniske undersøgelser af det samlede havneprojekts påvirkning af miljøet. Notatet omtaler ikke eksplicit afgrænsningen af miljøpåvirkningen i anlægsfasen og ved fuld realiseret havn (derfor parentes omkring "Ja").

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

BILAG C: Gennemgang af den kommunale sagsfremstilling i forbindelse med koordineringsmøder mellem BA og MTM vedrørende udvidelse af Aarhus Havn i relation til Planklagenævnets afgørelse

I det følgende gennemgås de sagsfremstillinger, notater og indstillinger, som Borgmesteren, Rådmanden for MTM, Stadsdirektøren og Direktøren for MTM ifølge det oplyste har fået forelagt og forholdt sig til i perioden fra april 2018 til og med den endelige vedtagelse af forslag til lokalplan mm for havneudvidelsen i juni 2023 i forbindelse med koordineringsmøder mellem Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø. Gennemgangen omhandler udelukkende en vurdering af, hvordan de forskellige notater, sagsfremstillinger og indstillinger mm forholder sig til de tre konkrete forhold, som førte til, at Planklagenævnet i maj 2024 ophævede lokalplansforslaget.

Gennemgangen er således bagud skuende. Med afsæt i Planklagenævnets afgørelse fra maj 2024 er det vurderet ud fra det tilgængelige materiale, hvorvidt otte koordineringsmøder mellem BA og MTM har omhandlet de tre konkrete forhold, som Planklagenævnet har lagt til grund for at ophæve lokalplansforslaget. De otte koordineringsmøder er de identificerede nedslag i den løbende koordinering mellem MTM og BA, herunder Borgmester og Rådmand for Teknik og Miljø om forberedelsen af at sætte den politiske behandling af planprocessen i gang medio 2018 til og med den endelige vedtagelse af forslaget til lokalplan 1163 om udvidelse af Aarhus Havn. For rådmandens involvering i myndighedsprocessen i øvrigt henvises til bilag B., og for borgmesterens og rådmandens deltagelse i den politiske behandling af myndighedsprocessen henvises til bilag A.

Fokuspunktet er med andre ord de tre forhold, som Planklagenævnet har lagt vægt på. Det rejser sig om følgende tre emner:

- A. Kommuneplantillægget er ikke i overensstemmelse med planlovens regler om udlæg af arealer til byzone.
- B. Kommunen har ikke godtgjort, at der er den fornødne særlige planlægningsmæssige og funktionelle begrundelse for kystnær lokalisering i forhold til den planlagte udvidelse af havnen.
- C. Miljøvurderingslovens minimumskrav til en miljørapport er ikke opfyldt, da afgrænsningen af miljørapporten ikke er i overensstemmelse med miljøvurderingsloven.

Gennemgangen baserer sig på de notater og sagsfremstillinger, som Borgmesteren og Rådmanden for MTM har fået forelagt.

De otte forelæggelser vurderes i kronologisk rækkefølge. Ved hver forelæggelse er det vurderet med et "Ja" eller "Nej", hvorvidt den pågældende fremstilling har forholdt sig til eller berørt de tre emner i Planklagenævnets afgørelse. Endvidere er der tilknyttet forklarende noter om, hvor, hvordan og hvorfor vurderingen er begrundet. Noterne er nummeret forløbende fra nr. 1 til nr. Y.

Tabellen nedenfor summerer vurderingerne og angiver, hvilket led i beslutningsforløbet de forskellige vurderinger hører til.

Overordnet kan vurderingerne beskrives som følgende:

- A. Beslutningsmaterialet forholder sig ikke systematisk eller tilstrækkeligt til denne problemstilling. Hjemmelsspørgsmålet nævnes delvist på det første møde, men udelukkende i bilagsmateriale i forhold til, at det skal afklares med Erhvervsministeriet hvilke krav der gælder for at opnå godkendelse for den del af udvidelsen, der vedrører søterritorium, da

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

arealudlægget har en tidshorisont udover 12 år. Herefter er der i materialet til disse møder ikke fokus på hjemmelsspørgsmålet.

- B. Det fremgår af materialet, at der er fokus på behovet for udvidelse af havnen – herunder behov for belysninger af alternative udvidelser af yderhavnen. Materialet indeholder imidlertid ikke en gennemgang af de særlige planlægningsmæssige og funktionelle begrundelser for den kystnære lokalisering af den planlagte udvidelse af havnen inden for den forståelsesramme, som Planklagenævnet anvender.
- C. Materialet belyser, at der er tale om en kompleks miljøvurderingsproces med flere myndigheder involveret og en ambitiøs tidsplan fra bygherrens side, som skaber en række procesrisici. Materialet forholder sig ikke eksplicit til afgrænsningen miljørapporten til plangrundlaget i forhold til den samlede miljøkonsekvensvurdering af projektet.

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

Oversigt over, hvordan forelæggelser for rådmanden for MTM i forløbet fra april 2018 til januar 2023 har forholdt sig til Planklagenævnets tre begrundelser for at ophæve lokalplansforslaget

	Udlæg af areal til byzone	Særlige plan og funktionelle begrundelser for kystnær lokaliserings	Afgrænsning af miljørapport herunder anlægsfase henh. fuldt realiseret havn
Koordineringsmøde 30. april 2018 - Forberedelse af indstilling om opstart af plan- og miljøvurderingsproces for havneudvidelse.	(Ja) - 1	Nej - 2	Ja - 3
Koordineringsmøde 29. april 2019 - Havneudvidelsen - Opfølgning på udbygningsscenerier v/MTM	(Nej) - 4	(Nej) - 4	Nej - 5
Koordineringsmøde 9. december 2019 - Tangkrogen og havneudvidelsen v./MTM og BA	Nej - 6	Nej - 6	(Ja) - 7
Koordineringsmøde 20. april 2020 - Status på Helhedsplanen for Tangkrogen	Nej - 8	Nej - 8	Nej - 8
Koordineringsmøde 20. maj 2022 - Emne: Drøftelse af Yderhavnen v/BA+MTM	Nej - 9	Nej - 9	Nej - 9
Koordineringsmøde 12. september 2022 - 3 dagsordenspunkter (i) Politiske møder forud for borgerkonferencen; (ii) Afvikling af borgerkonferencen samt (iii) Breve modtaget i forbindelse med afholdt møde	Nej - 10	Nej - 10	Nej -10
Koordineringsmøde 26 oktober 2022 - Emne: Status på yderhavnen v/MTM+BA	Nej - 11	Nej - 11	Nej -11
Koordineringsmøde 6. januar 2023	Nej - 12	Nej - 12	Nej -12

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

De enkelte koordineringsmøder omtales i det følgende.

Koordineringsmøde den 30. april 2018: Forberedelse af indstilling om opstart af plan- og miljøvurderingsproces for havneudvidelse

Undersøgelsen har gennemgået materiale fra mødet. Mødet handlede om opstart af sagen og indstilling til politisk behandling og baserer sig på lignende, som også var forelagt Rådmand på møde d. 24/4 2018.

Der er i dette materiale omtalt følgende forhold i forhold til punkt A-C

1. Ift. A) er det i indstillingen nævnt, at "...Da det ønskede arealudlæg har en tidshorisont ud over 12 år, skal det godkendes af Erhvervsministeriet" (derfor parentes om "Ja").
2. Ift. B) Emnet er ikke adresseret i materialet.
3. Ift. C) Det fremgår af indstillingen i generelle vendinger, at "VVM-redegørelsen skal bl.a. dokumentere behovet for havneudvidelsen, ligesom de negative konsekvenser for bugtlandskabet og udsigten til Mols, trafikpåvirkninger, påvirkning af strømningforhold, havmiljøet m.v. skal beskrives". Derudover er det i forklædet til indstillingen beskrevet, at der er tale om en kompleks myndighedsvaretagelse på grund af de flere statslige myndigheder. Materialet forholder sig dog primært kompleksiteten relateret til miljøkonsekvensvurdering af projektet og ikke miljøvurdering relateret til udarbejdelsen af plangrundlaget.

Koordineringsmøde den 29. april 2019: Havneudvidelsen - Opfølgning på udbygningsscenerier v/MTM

Undersøgelsen har gennemgået referat fra mødet. Mødet handlede om en kort mundtlig drøftelse uden bilag af status på udbygningsscenerier for havneudvidelsen. Af referatet er følgende forhold omtalt i forhold til forhold A-C.

4. Ift. A-B) Det fremgår, at Havnen sammen med sin rådgiver har forelagt Aarhus Kommune et alternativ i form af en mindre havneudvidelse. Der er ikke direkte eller indirekte omtale af forhold vedrørende A og B (derfor parentes om "Nej").
5. Ift. C) Emnet er ikke adresseret i materialet.

Koordineringsmøde den 9. december 2019: Tangkrogen og havneudvidelsen v/MTM og BA

Undersøgelsen har gennemgået referat og bilagsmateriale fra mødet. Mødet handlede om procesplan for varetagelsen af myndighedsprocessen for Aarhus Havn, herunder koordinering med projektet vedrørende Tangkrogen.

Der er i dette materiale omtalt følgende forhold i forhold til punkt A-C

6. Ift. A og B) Emnerne er ikke adresseret i materialet.
7. Ift. C) Materialet til mødet omtaler proces for miljøkonsekvensvurdering, herunder afgrænsning samt den miljørapport, der skal udarbejdes ifm. plangrundlaget. Men selve afgrænsningen er ikke nærmere omtalt (derfor parentes om "Ja").

BILAG

Undersøgelse vedrørende Aarhus Kommunes myndighedsvaretagelse af udvidelsen af Aarhus Havn

Koordineringsmøde den 20. april 2020: Emne: Status på Helhedsplanen for Tangkrogen

Undersøgelsen har gennemgået referat og bilagsmateriale fra mødet. Mødet handlede om fremdrift for Helhedsplanen for Tangkrogen og omtalte i den forbindelse koordinering med havneudvidelsen.

Der er i dette materiale omtalt følgende forhold i forhold til punkt A-C.

8. Ift. A-C) Emnet er ikke adresseret i materialet.

Koordineringsmøde den 20. maj 2022: Emne: Drøftelse af Yderhavnen v/BA+MTM

Undersøgelsen har gennemgået referat og bilagsmateriale fra mødet. Mødet handlede om de forskellige forspor yderligere borgerinddragelse, herunder forslaget fra V og SF om yderligere borgerinddragelse.

Der er i dette materiale omtalt følgende forhold i forhold til punkt A-C.

9. Ift. A-C) Emnet er ikke adresseret i materialet.

Koordineringsmøde den 12. september 2022: 3 dagsordenspunkter (i) Politiske møder forud for borgerkonferencen; (ii) Afvikling af borgerkonferencen samt (iii) Breve modtaget i forbindelse med afholdt møde

Undersøgelsen har gennemgået referat og bilagsmateriale fra mødet. Mødet handlede om igangværende og kommende aktiviteter for yderligere borgerinddragelse.

Der er i dette materiale omtalt følgende forhold i forhold til punkt A-C.

10. Ift. A-C) Emnet er ikke adresseret i materialet.

Koordineringsmøde den 26/10 2022: Emne: Status på yderhavnen v/MTM+BA

Undersøgelsen har gennemgået referat fra mødet. Mødet handlede om igangværende og kommende aktiviteter for yderligere borgerinddragelse.

Der er i dette materiale omtalt følgende forhold i forhold til punkt A-C.

11. Ift. A-C) Emnet er ikke adresseret i materialet.

Koordineringsmøde den 6. januar 2023

Undersøgelsen har gennemgået referat fra mødet. Mødet handlede om en kort drøftelse af den videre proces for yderhavnen, herunder konkret planlægning af borgermøde d. 17/1 2023. Derudover handlede mødet i øvrigt om proces for præsentation af det baggrundsmateriale, der var blevet udarbejdet af Aarhus Kommune ift. belysning af de fire alternativer for havneudvidelsen, samt en række andre emner, som var blevet behandlet af høringsvarene og den ekstraordinære borgerinddragelsesproces.

Der er i dette materiale omtalt følgende forhold i forhold til punkt A-C.

12. Ift. A-C) Emnet er ikke adresseret i materialet.